

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

-POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.

Rákóczy hazatérte.

Búgó harang ércszava temetésre szól, de nem bánatosan. Őszi lomb hullása enyészet helyett föltámadást hirdet. A koporsót diadalmas örömmel, nem vigasztalan bánattal üdvözli a nemzet. A haza előkelő fiai ünnepre, nem torra gyűlnek össze Kassa városában. Rákóczy hazatért!

Sokáig kellett várnia. Pihenése nem volt édes, mert csontjai a messze idegenben porladoztak, az édes anyaföld, melyért vagyonát, vérért áldozta, csak most nyílt meg számára. Rákóczy hazatért!

A koporsó, a nemzet frigszekrénye, csak földi maradványait foglalja magában; szelleme nem halt meg, szelleme él és élte, szelleme vele együtt hazatért.

Mit jelent e szó: Rákóczy szelleme hazatért?

. . . Századokra szóló, mindig elke-seredett, néha véres harcokat kellett vivnunk szabadságunkért, alkotmányunkért, nyelvünkért, igazainkért. Ősi joga-

inkat nem respektálták, adott ígéreteket be nem váltottak, elhangzott esküvésekben csalódtunk, kiváltságainkat áldozatul követelték tőlünk. Egész ország voltunk és részé akartak bennünket tenni. Önálló nemzet voltunk és idegenek intézték sorsunkat. Saját testünk volt a nyugat védőbástyája a kelet támadásai ellen és e védőbástyát ép a nyugat iparkodott aláásni. A hálátlanságot még elbirtuk volna, de az erőszakra felelnie kellett a magyarnak. S e feleletet Rákóczy szava adta meg.

„Recrudescunt vulnera!“ Megújult a régi seb és egy ország szive égett tőle lázban. Rákóczy szelleme vármegyéről vármegyére szállt és amerre az ő kurucainak őrtüze kigyulladt, olvasatlan ezek szívében lobogott a lelkesedésnek lángja. *Rákóczy szelleme a szabadság szelleme volt.*

És dult a harc és szólt az ágyu és folyt a vér a csatatéren, a könny az elárvult hajlékokban és Rákóczy ott volt legelő a csatatéren, hogy bátorítsa a harcost és lelket öntsön a csüggedőkbe. Ma Erdélyben kiáltják ki fejedelemnek,

holnap Rozsnyón nemzetgyűlést tart, harmadnapra Pozsonyig üldözi a császári sereget *Rákóczy szelleme a fáradhatatlan munkának, a törhetetlen bátorságnak szelleme volt.*

Sikereinek hire átlépi hazája határait. Az ország „vezérlő fejedelme“ elé idegen országok rendjei járulnak, hogy felajánlják neki koronájukat. De Rákóczyt nem hajtja a nagyravágyás, nem érinti a hiúság, a bírvágy árnyékától is megvédi őt az a tény, hogy órási vagyonát feláldozta nemes célja elérésére: *Rákóczy szelleme az önzellen hazafiságnak szelleme.*

De fordult a szerencse kereke, Rákóczy harci diadalainak csillaga lehányatott. A kurucok serege fáradtan teszi le a fegyvert a majthényi sikon, a szatmári békekötés amnesztiát kínál nekik; ki elfogadja, ki pedig kibujdosik. Rákóczy nem fogadta el; több társával együtt elment, elbujdosott ő is messze idegenbe. Előbb a világ első udvarába, Versaillesbe, de honfibanattól vérző szive nem érezte magát jól a szakadatlan fény, pompa és ünnepség köze-

TÁRCA.

Emlékezés egy halottról.

Közel a csendes, néma éjfé.
Gyér holdvilágnál, csillagfény
Virrasztva fenn várók reád.
Jössz-e? Sirjuktól már kiszállnak
Szomorú, sápadt szellem-árnyak . .
Ez a te első éjszakád!

Egy árny után a másik lebben . .
Ez egybegyűlt sötét seregben
Bár ne látnálak tégedet!
Oh, viszontlátás rémes éje,
Borúlj el holdnak tünde fénye,
Föld el e képet! Remegek.

Csukott szemmel, lecsüngő fejjel,
A földnél több kín-teherrel
Ballagnak e bús vándorok,
Követve a fekete zászlót . . .
A halvány fénytől félni látszó,
Mely utjokra még ráragyog . . .

Itt egy rokot, ott jóbarátot
Hozzájuk csatlakozni látok,
S magamba visszagondolok
Emlék-romokra, tünt időkre,
Kérdve magamtól eltűnődve:
Oh, hát ezek se boldogok? . . .

De ah, közülök egy kiválik!
A hold még jobban rávilágít,
S tündöklő fényben áll meg im.

Az égi tágas szép mezőkrül
Egy édes dallam visszacsöndül . . .
Könnybe borulnak szemeim . . .

Az arca fénylik, szeme lángol,
Megkoszorúzva glóriával,
Igy száll a földre boldogan.
És míg a többi sápadt, halvány,
Ez egyetlenek árny-alakján
Az égi üdv dicsfénye van . . .

Óh menny-égnek boldog lakója!
A földi lét bús utazója
Gyanánt köszöntlek téged én!
S bár tőled messze elszakadva,
Rátündökölt az ittmaradtra
Szent balzsamul a hit, remény! . . .

Lúcia.

Rákóczi ünnepén.

Irta a „Bajai Független Újság“ számára
Braun Samu.

Tárogató hangján, ünnepi harangok magasztos zúgásán könnybe lábadt szemmel visszaemlékezve feltűnik előttem a leghőbb szívű honfi, Rákóczi. Látom népét harcra rohanni, látom csatázni s győzni. S megfeledekzem a jelen bajairól, csak egy dolog járja át bensőmet: Itthon vagy, légy üdvöz, Szabadság harcosa, legönzettelenebb férfi!

Büvös-bájos gyönyörű szép mese jut eszembe. Volt egyszer, réges-régen egy herceg fiú,

dús százezrek ura. Apja egy félországot hagyott rá, de családjuk a Végzet hatalmában volt, mely szüntelenül ott izzott keblükbe s csodás dolgok végrehajtására képesítette őket. E mindent betöltő, mindennek fölébe helyezett sors a Hazaszeretet volt. Ez lobbant fel a jezsuitáknál nevelt, magyar szót még álmában sem halló, világtól elzárt kis hercegben, mikor véletlenül egy magyar könyv került szeméi elé. Ez volt, mely arra készítette őt, hogy kimenekülve a siralomházból, otthagyja ifjú feleségét s fegyvert fogjon a szegény, a rongyos, a megvetett népért. Isten és haza voltak jelmondatai. Szép idők következtek erre, dicsőség s győzelmek kora. De szomorú vége volt mégis. Még ki sem heverték vereségeiket, még be sem kötözhatték vérző sebeiket, már is harcba, újabb csatákba kellett rohanniuk, hogy sietessék a véget. Már nem hallatszott a harci nóták lelkesítő hangja, nem a kornéták rivalgása, bú volt minden felé s csak néhol hangzott fel lassan, sziveket hasogatva: Őszi harmat után . . .

Ő pedig némán tűrte mindezeket; nem fogadta el a feléje nyújtott császári békejobbot, mert nem látta elég biztosítékát az ígértnek. Inkább elment, ki hazájából, messze idegenbe, a számkivetésbe. Mi lehet keserűbb, mint a száműzetés kenyérét enni? Távolság a földtől,

pette; azért később elment török földre, Rodostóba, a Marmora partjára, hol csendes egyhangúságban töltve napjait, a vallás igazságaiban keresett vigasztalást a multakért, biztatást a jövőre, míg a halál 1735-ben meg nem váltotta szenvedéseitől. Ha a nemes szívnek, a nagy léleknek próbaköve a megpróbáltatás: akkor Rákóczy szelleme nemes szellem volt, *mert tudott lútni a hazáért!*

És Rákóczy szelleme, a szabadságnak, a munkának, a bátorságnak, az önzetlenségnek, a béketűrésnek szelleme hazatért! Mint a lágy őszi szellő a fának hulló leveleit: úgy rezegteti meg e szellem a mi szívünket. Érezzük lehelletét, titokzatos erejét, mellyel mindent magához vonz.

Rákóczy szelleme, légy üdvöz a viszontlátásnak ez áldott órájában! Porladozó hamvainak az édes, a régóta nem látott anyaföld legyen végleges hona, szellemed pedig költözzék be szívünkbe és lakozzék benne mindenkoron. A te szellemed ihlesse meg királyunk szívét, mely minden elődjének szívénél jobban hajlik hozzánk és törvénybe iktatja, hogy „az elődeire hosszú századokon át sulyosan nehezedett ellentétek és félreértések ma már rég letűnt korszak történelmi emlékeit képezik.“ (Törvényjavaslat.) A te szellemed lebegjen a törvényhozás csarnokában, hogy on-

hol születtünk, hol élünk, halnunk kell. Kemény férfiak sem tudják mindig elviselni. S a fejedelem külsőleg hideg szívvel tűrte Kálváriáját. Tűrt és várakozott. De vajjon mit érezhetett, amikor látta reményei szétfoslását, minő szaggató fájdalom remegtethette meg nagy szívét, mikor tudtára jött, hogy idegen segítségbe vetett hite, dőre ködkép? Márvány tenger partjai, de sok titkon elejtett könnyet láttatok! Nagy és hív volt, mint hős élt s mint vértanú, az elveszett szabadságnak már tirja halt meg. S hálából a gyávalelkű utódok, örök gyalázatunkra hazaárulónak bélyegezték azt az embert, ki egy ország népénél többet tett honáért. Mesébe illő, szinte lehetetlennek látszó epizódokkal tarkított rajz: Rákóczi Ferenc életének története.

Kuruc korszak, hősök kora, jöjj vissza, támadj fel! Taníts meg bennünket úgy szeretni a hazát, mint ti!

Ünnep van. A templom tömjén füsttel tele. De im hirtelen egy varázsütésre eltűnik a templom. Idegenszerű tájon vagyunk a nap vakítóan süt. Temetés van. Temetik a nagy fejedelmet, a legönfeláldozóbb magyart. Az orgona bűg, a nép énekel, feleszmélek. Álom volt csak . . .

S tárogató hangján, harangok zúgásán, könnybe lábbadt szemmel csak egyre gondolok: Itthon vagy, légy üdvöz, Szabadság harcosa!

Hazajöttél hát, átlépte szent hamvad a határt, köztünk vagy újra?

Fájó dolgok, el veletek!! Volnék bár a legnagyobb hatalom e pillanatban, hogy minden magyarnak fülébe harsoghatnám: Ember, vérem, ébredj, eljötték, köztünk vannak újra a kurucok, népünknek atyja, a népszabadság szent apostola . . .

nan a szabadság napjának fénye áradjon szét az egész országra. A te szellemed lengje át iskoláinkat, nemzetünk virágoskertjeit, hol a haza reményei serdülnek. A te dicső, halhatatlan szellemed járja által az egész közéletet, hogy meg is értsük, meg is szívleljük, meg is valósítsuk azt a fejedelmi szót, melyet 1705. július 3-án intéztél a gyömrői táborban egybegyűlt vitézekhez: „Nem kívánok birodalmat, nem kincset töletek, s nem egyebet az igaz magyarhoz illő bátor szívnél, hogy azt magammal öszszecsatolván, véletek éljek és haljak!“

Magyarász Ferenc.

Politikai hir.

Pitreich bukása és a „Neue Freie Presse.“

Goluhovszky után Pitreich! Ezen kesereg most a bécsi sajtó élén a magyarfaló Neue Freie Pressevel. Leközzöljük a jeles ujság jermiadáját egész terjedelmében, mert nekünk ez az ő siránkozása olyan végtelenül jól esik. De nemcsak ezért közöljük le. Leközzöljük a magyar nyelven íródo haladóparti sajtó épülésére, a mely a legarcátlanabbul hazudozva tagadja a nagy nemzeti kormány sikereit, amit ez a magyarfaló ujság fogcsikorgatva kénytelen bevallani.

Ime a cikk:

A magyar alkotmányharcot egy emlékezetes megjegyzés fejezte be, melynek lényegét két tagadás teszi: nincs magyar vezénynyelv és nincs ujonclétszámemelés. Pitreich azt remélte, hogy a kényszerítő szükség ráveszi a miniszterekké lett pártvezéreket arra, hogy a második tagadás érdekességét lesimitják. Hízelt, könyörgött, előzékeny volt, hogy tarackjai számára ujoncokat kapjon, mindhiába. Csalódott és ezért kellett buknia.

Ez a miniszterválság valójában *hadsereg-válság*, de nem új, hanem a régi. A hadügyminiszterhez *akkor* kellett volna elmennie és távozásával óvnia a monarchiát egy ilyen békétől. Mert *várhat-e a hadsereg?* Maradhat-e ez fejlődés nélkül, megkövesedve? Pitreich már a megállapodáskor tudhatta, hogy neki tarackjai vannak és hogy ágyukat öntet és bizonyára nem az volt a célja, hogy az új ágyuk legénység hiányában *az arzenálban rozsdásodjanak*. A béke óta lefolyt hat hónapban mi sem változott. Ő a magyar kormánytól *ujjoncokat kért és nem kapott*. A szerződés szerződés; de Antoniának nem kellett volna, hogy pillanatnyi zavarából meneküljön, testéből a font hust odaigérnie.

Sulyos seb szakadt föl ismét és a katonai kérdés ismét élénk mered. Tud-e valamit ez ellen tenni az új hadügyminiszter? A magyaroknak százszor megmondták, hogy nekik van legnagyobb érdekük (?) a közös hadseregben. A hadügyminiszter még sem talált meghallgatásra, amikor 20.000 ujoncot kért a tüzérség számára. Még a haditengerészet számára kért 3000 többletet sem kapta meg, holott *az Olaszországgal való viszony a legnagyobb gondot okozza a külügyminiszternek* és a magyarok sem óhajtják, hogy Olaszország egész Fiuméig terjeszkedjék. *Magyar vezényszó nélkül nincs újjonctöbblet!* Ez volt ezelőtt egy csaknem reménytelen ellenzék jelszava, most egy erős kormány és hatalmas többség programja, sőt ez most a korona és a pártvezérek közti szerződés tartalma. Itt a személyváltás nem használ, a válság nem jelent új politikát, hanem csupán jele a csalódott remények okozta izgalomnak. Pitreich azt hitte, hogy *a pártvezérek másként gondolkoznak, ha miniszterek lesznek*. Ez sokszor, nagyon sokszor megtörténik, de nem mindig, és ez a csalódás kényszerítette a lemondásra.

Most újra megkezdődik a körforgás: hadseregnyelv vagy hadseregközösség?

A két tagadás megmaradt: magyar vezényleti nyelv nincs, ujoncemelés sincs, még akkor sem, ha a külpolitikán eltolódások a legnagyobb óvatosságra intenek; még akkor sem, ha Keleten az ellenséges érzület a monarchia iránt növekszik, ha Magyarország saját biztonságáról is van szó. Ezek már pszichológiai tünetek. Schönaich aligha változtathat ezeken az állapotokon. Ő egy nagyon veszedelmes, jóformán *elvesztett állomást* foglal el. Kár a tehetségéért és munkaerejéért.

Tehát a »N. Fr. Presse« szerint a koalíció, a megtántoríthatlan nemzeti kormány dominálja a helyzetet s kénytelen elismerni, hogy nemzeti hadsereg nélkül nem kap se több katonát, se több ágyút. De ezt a haladó-parti sajtó tagadja. Hja, ki tehet róla, ha az még a magyarfaló »N. Fr. Presse«-nél is osztrákabb akar lenni.

A tisztviselők fizetésemelése.

Laptársaink úgy a „Bajai Hirlap“, mint a „Bajai Független Hirlap“ hosszabb cikket szentelnek a tisztviselők fizetése rendezésének, illetőleg azok fizetése emelésének

A két cikk teljesen ellentétes álláspontot foglal el a kérdés tárgyalásánál s végül az egyik azon conclusióra jut, hogy a főispán a miniszteriumot úgy informálja, hogy ne hagyják helyben a közgyűlésnek azon határozatát, a mely szerint az összes tisztviselők fizetése felemeltetett; a másik az, hogy a főispán olyan véleményt adjon, melynek alapján a közgyűlési határozat jóváhagyassék.

A mi a „Bajai Hirlap“ fejtegetését illeti: az abból áll, hogy a tisztviselők sanyarú helyzetét festi le élénk színekkel; azok nyomorgását viszi az olvasó elé és teljesen csak azon szempontból nézi a dolgot, ad véleményt, hogy a tisztviselők sorsa nagyon is mostoha. Sem a város lakosságának helyzetét, fizetőképességét nem tárgyalja, azzal absolute nem foglalkozik, sőt még a tisztviselők között különbséget sem tesz. Nem különíti el a magasabb állású tisztviselők sorsát és helyzetét, a kisebb állású tisztviselőkétől, azokat mind egy kalap alá helyezi és a törvényhatóság határozatát en bloc kéri jóváhagyatni. A kérdésnek ilyen egyoldalú fejtegetése nem helyén való olyan fontos kérdésben, mely ezekre menő, évenként állandóan visszatérő terhet, tehát óriási százaléku pótdadót jelent. A mi áll ugyanis a tisztviselőre, az áll a város többi összes polgáira és úgy tervezni valamit, hogy csak az egyik fél érdekeire, kívánalmaira, igényeire legyünk tekintettel, a másikat pedig ne vegyük épenséggel figyelembe, az kiindulási pontot sem képezhet egy törvényhatóság életében, annálkevésbbé képezheti határozathozatal alapját.

A nagyobb állami tisztviselők helyzetét pedig nagyon is meg kell különböztetni a kisebb javadalmazású tisztviselőkétől. Ugyanis a kisebb javadalmazású tisztviselők helyzete tényleg nagyon is sulyos és ők méltán igényelhetik, hogy fizetésök felemeltessék oly mérvben, a melyet a város pénzügyi viszonyai csak megengedhetnek. Itt nem általános fizetésemelésről kellene hogy szó legyen, hanem a *fizetések arányosításáról*. Ebből a kérdésből indult is

ki a mozgalom és maguk a kisebb állású tisztviselők is ezt kérték memorandumukban. Ugy állott azonban a dolog, hogy addig a meddig a kisebb állású tisztviselők kérték csak fizetésök arányosítását, addig egyáltalán nem is tárgyalták a kérdést. A kérdés akkor lett aktuális, akkor jött a közgyűlés elé, a midőn a magasabb állású tisztviselők is csatlakoztak hozzájuk, a csatlakozás pedig abból állott, hogy ők kapják ismét az oroszánrészt. Ez a való tényleges igazság.

Teljesen egyetértünk tehát laptársunkkal a „Bajai Független Hírlap“-pal, a midőn ő a kisebb állású tisztviselők javadalmazásának felemelését óhajtja csupán és egyetértünk vele abban is, hogy a város pénzügyi viszonyai rosszak. Csak azt az egyet fűzzük még hozzá, hogy ez nemcsak általánosságban van mondva. Ugyanis a mint laptársunk egy „felszólalásra“ hivatkozik, a zárszámadások megbirálása tárgyában lapunk felelős szerkesztője megvilágította a helyzetet, hogy maguk az utolsó zárszámadások szerint, előreláthatólag újabb pótdadó fog rövid idő alatt szükségessé válni, mert ezekre fog menni a hiány a tisztviselők fizetés felemelése nélkül is.

Hátra van még a jövő évi költségjegyzék. Ezt még nem ismerjük. Lehet, hogy úgy van összeállítva, hogy egy évig talán nem lesz pótdadó felemelés. Annak idején majd alaposan meg fogjuk bírálani. De a fizetés felemelés állandó jellegű lesz, valamint a zárszámadási eredmények is és így csak elodáznánk a súlyosan reánk nehezülő deficitet. Erre hajlandók nem vagyunk.

Ezért felebbezték oly sokan meg a közgyűlési határozatot, még olyanok is, a kik megszavazták a fizetés felemelést és ezért volna kívánatos, hogy a közgyűlés e kérdést újból tárgyalja és a határozat feloldassék.

A feloldásnak nézetünk szerint akadály nincs, mert hisz már elvileg határozott a nemzeti miniszterium, hogy parcialisan tárgyalt fizetés felemelést jóvá nem hagyott és bizunk a miniszterben, hogy ez elvnek megfelelőleg fog dönteni.

Hogy álláspontunkat megerősítsük, rá kell mutatnunk a közgyűlési határozat létrejöttének okára is. A volt szabad-elvűpártnak utolsó fellépése volt ez a bosszu műve, hogy hatalmukat éreztessék, saját maguk és a város kárára határozta. Meg vagyunk arról győződve, hogy ezek az urak is azóta az indulatok lecsillapodásával maguk is sajnálják a dolgot és készek volnának jóvá tenni, ha erre mód és alkalom nyujtatik.

A mi pedig a főispán információját illeti, hát kétségtelen és mindenik párt elismeri a főispánnak a város érdekei iránti nagy érzékét, jóindulatát, agilitását, mégsem tartjuk helyén valónak, hogy őt a vitába bevonjuk; neki esik bizonyára legnehezebben magát elhatározni, hisz esetleg financialis szempontból egész működésére maradandó nyomokat hagy maga után és óriási terhet. Tehát helyesebbnek tartjuk, ha csupán felhívjuk a kérdés fontosságára hírlapjaink útján is a főispán figyelmét, annélkül, hogy egyenesen azt mondjuk, hogy „Elvárjuk ezt vagy amazt a főispántól.“

Ez veszélyes precedens is volna, mert hisz akkor összes törvényhatósági hatá-

rozataink helyben hagyása vagy nem hagyása a főispántól függne; ez pedig az autonómiát sértené. Természetes, hogy a főispán fog véleményt mondani, természetesen, hogy óhajtjuk, hogy a főispán a mi álláspontunkat fedje; természetesen, hogy nagyon is a város üdvében volna, hogy a kormány belátná sérelmeinket és módot adna arra, hogy a nemzeti aera előtt nyilatkozhassunk e kérdésben. Ez általános óhaj, általános kívánság, de egyenesen sarokba ne akarjuk szoritani egyiket sem, mert arra rá nem szolgáltak.

—n.

Csak egy virágszálat!

— Ajánlva minden jó szívnek. —

Csak egy virágszálat! — ezzel a kérelemmel kopogtat be a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület a kegyelet ünnepe előtt sok magyar hajlékba, a hol szeretet és irgalom lakozik. Egy virágszálat kér abból a koszorúból, melyet szeretteink sírjára akarunk tenni a temetők ünnepén. Kéri ezt a virágszálat annak a halottnak kegyeletes emlékére, a kitől a virágszálat elvonjuk. És kéri ezt a virágszálat a legborzalmasabb betegség ellen való küzdelemre.

79.723 ember halt meg a múlt esztendőben tüdővészben. Java olyan korban, mikor kenyeret keresett: java olyan korban, mikor özvegyeket és árvákat hagyott. Ha a társadalom megértené a kegyelet legszebb tanúsítását célzó segélykiáltást és tényleg minden koszorúból csak egy virágszálat elvonnánk azoknak a biztos halálból való kiragadására, a kiket az idején alkalmazott gyógyítással meg lehet menteni. — a tüdővész nem lenne az a borzalmas nemzeti csapás, a mi ma.

Szeretnénk a lelkesítésnek a legmesszebb hangzó harsonájába fujni. Szeretnénk, ha hírlapírói tollunk, melyet egy mélyen átértzett igaz érzés vezet, fölrázná a társadalmat, hogy még ilyen jelszó nem hangzott el hazánkban, hogy ezt a jelszót meg kell érteni, a melyért mindenkinek legyen bár javakban gazdag, legyen bár szegény, imádja Istenét bármiként, lelkesednie kell.

Annak a jelszónak, mely csak egy virágszálat kér a tüdőbetegek megmentésére, el kell foglalnia százezrek szívét. A baj oly rettenetes, a segítség oly nagy anyagi erőt föltételez, hogy célt csak akkor érhetünk el, ha millió sír koszorujából ajánltuk föl a virágszálat ha millió síron egy mécsessel kevesebbet gyujtottunk föl s ez az egy virágszál, ez az egy mécses a tüdőbetegek gyógyítására ömlik mind.

A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület most építi első népszanatóriumát. Száz beteget fognak az ország minden tájáról a jövő év március havától fölvenni s mivel a szanatóriumi kezelés három hónapot igényel, már ebben az első népszanatóriumban évenként négyszáz veszendő, hallálal eljegyzett embert fognak megmenteni. De ha millió síron hiányozni fogna az az egy virágszál (a mely hiány pedig legjobban tanusítaná kegyeletünket) akkor már nemcsak az első népszanatórium még hiányzó tőkéje volna együtt, de már tavasszal új gyógyítóházakat lehetne tervezni és építeni és rövidesen, csak a társadalomba menjen bele élő hitként az egy virágszál fölajánlásának poetikus eszméje, — minden vidéknek megépítheti az agilis egyesület a maga népszanatóriumát.

Ha meggondoljuk, hogy már az első népszanatóriumban minden vidékről fognak fölvenni betegeket, tehát tőlünk is, akkor az irgalomadóományokat nem fogják megtagadni. Vezessen minden embert az a gondolat, hogy a maga adományával hozzájárul emberek életének megmentéséhez.

Hogy idején alkalmazott szakszerű gyógyítással a tüdőbetegség gyógyítható, azt Németország példája igazolja, a hol szanatóriumok létesítése óta 25%-kal kevesebb a tüdőbetegek halálozása. Nincs helye annak a fatális közönynek, melylyel a szörnyű veszedelem pusztítását nézzük. Mennyi könny, mennyi gyász van azokért, a kiket e kór elsorvasztott; mennyit meg lehetett volna menteni azok közül, a kiket gyászolunk. Nyissa meg szívét mindenki kegyeletének s ne sajnálja azt az egy virágszálat s azt az egy mécses, a veszendő emberekért való nemes fölbuzdulása lesz az az égbeszálló ima, mely bevezekli minden földi gyarlóságunkat. Meggyászolt halottunk ott fön a magasban kedvesen veszi majd áldozatunkat. A kegyelet koszorujából a tüdőbetegeknek fölajánlott hiányzó virágszálat találja legszebbnek, mert áldást, boldogságot fakaszt, mely könnyet töröl le az árvaságnak, az elhagyottságnak keserű könnyeit.

Az első népszanatórium Gyulán a lugos-szerű erdőben épül.

Előbb e helyet orvosi szempontból Kuthy Dezső úr, az Erzsébet-szanatórium igazgató főorvosa és Tauszk Ferencz dr. egyetemi tanár urak megtekintették és a célra alkalmasnak találták. A szanatórium 700.000 korona költséggel épül, a higienia legnagyobb követelése szerint. A terveket a genialis és annyira gyászolt tervező, Czigler Győző készítette s a szakemberek tetszését annál inkább megnyerte, mert a férfi és női betegek külön helyeztetek el. Az egyesület rövid négy évi fennállása után gyűjtötte össze az építési tőkét, legnagyobb részét egy év óta, mióta az egész országra kiterjedő egyesület lett. Tagjai meghuszoszozódtak (ma 7000 tagja van) és mivel a társadalom áldozatkészsége jóformán csak egy év óta van vele, föltehető, hogy a közlelbi négy évben már több gyógyítóintézményt létesít, annál inkább, mert a jövőben az olcsóbb francia rendszerű dispansereket akarja építeni.

Ha pedig föltételezzük (pedig föltételeznünk kell), hogy a társadalom megérti a segélykiáltást és a halottak napi koszorúból elküldi a szegénysorsú tüdőbetegeknek azt az esengve kért egy virágszálat, — akkor bizvást elmondható, hogy megsokasodik hazánkban a népszanatóriumok száma és a társadalom az embermentés terén nagyot, Istennek tetszőt tett. Értse meg minden jó szív ezt a segélykiáltást.

Az egyesület a legnagyobb nyilvánossággal fogja a gyűjtést végezni. Hírlapilag nyugtázza az adományokat s lapjában a Szanatóriumi Lapokban minden adományt tételenként elismer, felhasználása módjáról pedig tájékoztatni fogja a közönséget. Azt akarja, hogy teljes bizalommal, a legnemesebb ügynek, nemzetünk egy fájó sebet hegesztve, adhassa oda a maga egy virágszálat.

Boldogok leszünk, ha jelszavunk varázssos módon terjed szét, ha a nagy célt megérti a mi közönségünk.

Csak egy virágszálat a tüdőbetegek megmentésére!

Szinház.

Annuska.

Október 19.

A derűs, meleg őszi nap, mintha késő este is besütött volna a színház ablakán, a verőfény mintha ott játszadozott volna a díszletek festett lombzatában: oly kedves, kedélyes volt a darab is, a játék is. — Annuska (Thomay Ella) hazatér a zárdából. Mint minden leány, ki zárdában nevelkedett, ő is futólag kedvet kap a zárdai életre és apáca akar lenni épen akkor, mikor Balogh Miklós (Farkas Ferencz) megkéri a kezét. A szülők eleinte hallani sem akarnak erről; de meginognak, mikor a prépost-nagybácsi 200.000 koronát ígér mintegy kárpótlásul a leányukért. De ezenközben Annuska is megváltozik, visszatér a gyermekkori tiszta, első szerelem és lemond az apácáságról. A tönk szélén álló szülők a prépost ígérete ellenére sem erőltetik többé a reájuk nézve kecsesgató lépést: a szülői szeretetnek e megnyilatkozása nagy szépsége, egyuttal sikerült drámai ütközőpontja a darabnak. Az előadás kiváló volt. Thomay Ella játékán meglátszott, hogy szerepét nem vette oly könnyűnek, aminőnek látszik. Annuska lelkében nehéz tusa megy végbe; a szerelem, a hivatás, a gyermeki szeretet, no meg egy kis féltékenység küzködik egymással, s e küzdelem szükségkép komollyá teszi ezt a szerepet, melynek mindamellettt mindig kedvesnek kell maradnia. S ezt a kedves, hájos komolyságot Thomay játéka nagyon szépen tükröztette vissza. Mezey Margit (Sárika) Annuska ellentéte, csupa naiv kedvesség, csupa őszinteség, csupa kedély a szerepe. az volt — tőle telhetőleg — játéka is. Veszpréminé (Nagy István Péterné) játéka régi kiváló erőnek újból való bemutatkozása volt. A férfiszereplők közül magasan kiemelkedett Bogdyó (János barát) az ő sokoldalú humorával. S ez a kiemelkedés annál nagyobb érdem, mert hisz a többiek is, Baróthy, Farkas, Székely, Fodor és Tóth, feladatuk magaslátán állottak.

Leányka.

Október 20.

Amely darabban a művészi cél mellékte-kintetekkel, pl. személyi kultusszal, üzleti érdekekkel stb. áll szemben, rendszerint az előbbi húzza a rövidebbet. Ezt tapasztaltuk Verő Györgynek »Leányka« c. operettjében is. Tudjuk a darab genezisét Egy művésznő számára készült, egy színház anyagi helyzetén akartak vele javítani. Nagy lett a hire a darabnak, kelleténél nagyobb. Az előadás azonban jóval jobb volt a darabnál. Aradi Arankának azt a dalát: »nem sírok, nem rivok« — mintha most is hallanók. Mivel a darab egyuttal látványosság is, a művésznő pazar toalettjeit is elismeréssel említjük. Mezey Margit Dacó Bözséje kelleténél naivabb volt. Több tüzet, temperamentumot kíván ez a szerep. Székely jobban fékezte temperamentumát; nála viszont dicséretképp említjük ezt: »Be szép ország Magyarország« kezdetű dalát az egész szezon legjobb sikerének tarthatja. Bogdyót nem szívesen láttuk szerepében. Bogdyónak kiváló humoros tehetsége más tere való, a mókázás, a medvetánc, mintha vétek volna saját egyénisége ellen. Baróthy a fejedelmet a szerző intenciója szerint kreálta; arról nem tehet, hogy a szerep magában véve elég szájalmas. Ő megtett mindent, hogy megmentse.

Makrancos hölgyek.

Október 22.

Az utolsó operett-előadás a hatás és siker tekintetében koránsem volt utolsó. Bár a lib-

retto kész bolondság, itt-ott orfeumi reminiscenciákkal, a zenéje helyel-közzel igazán nagyon csinos. A Jánosbogárka tercett pl. (Arady, Mezey, Paxy) sokáig megmarad a fülünkben. A játék csupa elevenség volt, csupa humor. Kivált Bogdyó aratott zajos tapsokat.

Lebonnard papa.

Október 23.

Lebonnard apó (és nem papa) (Baróthy) igen szabadon gondolkodó magánzó, aki fiatal korában órás volt és szorgalom meg ügyesség révén oly vagyponhoz jutott, hogy felhagyhatta mesterségét, melyen aggkorában is anynyira csüng, hogy a szalonját tele aggatja órákkal és folyton az órákkal bibelődik. Felesége (Veszpréminé) nagyralátó hölgy, aki élhal az előkelő összeköttetésekért és boldog, hogy Róbert fia (Vándori) pompásan üli meg a lovat, szépen kártyázik és elhódította már magának d' Estrey marquis (Bogdyó) leányát Blancheot (Váradi Jolán.) Az öreg ur azt hiszi, hogy fiát nem igen szereti, de annál inkább bálványozza leányát Jeannet (Markovics), akit nagy betegségéből önfeláldozó gondossággal mentett meg André orvos (Könyves) Jeanne bele szeret Andréba, ki viszont szereti a leányt. Mártha (Szélnyi) megsugja Lebonnardnak, ki leánya sorsán aggódik, hogy a fiatalok szeretik egymást és az öreg boldog; nála nincs a tervek akadálya. Azonban Lebonnardné leányának is mágnás férjet szánt és amikor észreveszi, hogy Andrénak akarják adni Jeannet, az orvost kiutasítja. Lebonnard kijelenti, hogy leányát csakis Andrénak adja és mindjárt el is kezd tudakozódni André után. Megtudja, hogy André atyja megtagadta, mert anyja szeretőjétől származik, ami Lebonnard apót nem tartja vissza a házasság megkötésétől. Akkor Lebonnardné, majd Róbert iparkodnak lebeszélni Lebonnardot, aki hajthatatlan marad. Ugyancsak sikertelen Jeanne megostromlása Róbert és Blanche által. Lebonnardné oly hevesen ócsárolja André eredetét, a botrányt és a bünt, hogy Lebonnard felesége szemébe vágja bűnét, melyről 15 éve tud, hogy szeretőt tartott, akitől Róbert származik. Lebonnardné felháborodva utasítja ezt vissza, de az öreg ellöki. Ebben a pillanatban lép be Róbert, aki sokszor sértette meg »gyenge, gyáva és korlátolt« atyját, és most újra sértegeti, mire az apa fiának is megmondja, hogy nem gyermeke, hogy fattyu, ami Róbertet megtöri és beteggé teszi. Végül Lebonnardné, Róbert és a marquis kibékülnek az öreg házassági tervével és a helyreállt békét jelezve, vége a darabnak. A darab előadása igen vegyes hatást keltett. Az első felvonásban, sőt a másodikban is szerep-nemtudással küzdött a társaság, azonban a III-ik felvonást oly erővel játszotta meg Baróthy és Veszpréminé, hogy az egész közönség, mint egy ember, lélekzetét visszafojtva figyelt. Ezen felvonás után Baróthy, ki legjobb sikereinek egyikét érte, sokszor tapsolták ki. Veszpréminé és Markovics igen derekasan állták meg helyeiket és előbbi a Baróthyval, utóbbi a Vándorival való nagy jelenetben magával ragadta a hallgatóságot. Könyves kedvetlen volt, Váradi erőtlén és Vándori nem értette meg a szerzőt. Az ő IV. felvonásbeli »napám«-ja (»apám« helyett) általános derűtséget keltett. Közönség szép számmal volt és a darab végén is kitapsolta a színészeket.

HIREK.

Rákóczy ünnep. A helybeli állami tanítóképző intézet II. Rákóczy Ferenc fejedelem és bujdosó társai hamvainak visszahozatala alkalmából október hó 29-én d. e. 9 órakor iskolai ünnepet tart, melyre az ifjuság és nevelésügy iránt érdeklődő közönséget ez uton tisztelettel hívja meg az igazgatóság.

Műsor: 1. Szózat. Éneklí az ifjuság. 2. Emlékbeszéd. Tartja: Jós István tanár. 3. Kurucdalok. Klarinét kettős. Vonós zenekar kíséretében előadja: Szarka Gyula IV. b) o. és Budai Károly III. b) o. tanítónövendék. 4. Bujdosó Rákóczy. Népének. Szavalja: Zombory Gyula III. b) o. tanítónövendék. 5. Kuruc dal. Erdei kürt kettős. Vonós zenekar kíséretében előadja: Szabó Géza II. b) o. és Rózsa Imre II. b) o. tanítónövendék. 6. Rákóczy arcképe előtt. Elmondja: Lúibl György IV. o. népiskolai tanuló. 7. Két emlék. Irta Rákosi Viktor. Elmondja: Horcsik Vilmos IV. a) o. tanítónövendék. 8. Kuruc dalok. Éneklí az ifjuság. A Rákóczy cimert rajzolta: Demuth Lajos I. a) o. tanítónövendék.

Rákóci ünnepély. A bajai róm. kath. leányegylet abból az alkalomból, hogy II. Rákóci Ferenc és bujdosó társainak földi maradványai viszszerülnek végső pihenőre az idegenből édes hazánk anyaföldjébe, folyó hó 28-án vasárnap d. u. 4 órakor saját helyiségében ünnepélyt rendez az alábbi műsorral. Műsor: 1. »Majtényi paston« szavalja Hegyi Endre ur. 2. »Rákóci Rodostón« szavalja Bogdán Mihály ur. 3. »Ünnepi beszéd« tartja Huzják Lukács képezdei tanár ur. 4. »Rákóci induló« szavalja László Károly ur.

Kérelem. A bajai I. kath. Nőegylet elnöksége kéri a m. t. közönséget, hogy a szegény iskolás gyermekek felruházására szánt akár pénzbeli, akár természetbeli jótékony adományait nov. 15. dr. Hegedüs Aiadárné elnök kezéhez juttatni sziveskedjék.

A bajai ipartestület elnöksége ezuton kéri fel a testület tagjait, hogy az e hó 29-én tartandó istentisztelet alkalmából reggeli 8 órakor az ipartestület székházában minél nagyobb számban megjeleni sziveskedjenek, hogy az istentisztelethez a testület zászlaja alatt testületileg felvonulhassanak.

A Bajai Kereskedelmi és Iparbank új részvényeire az elővételi jogot f. évi november hó 2-től 15-ig csakis a délelőtti hivatalos órákban lehet érvényesíteni.

Tankerületi értekezet. A bajai esp. kerület tanítósa csütörtökön, e hó 25-én, a belvárosi r. k. elemi népiskola új épületében tartotta meg rendes őszi gyűlését. Kuts János bokodi plébános mint kerületi esperes elnökölt a rövid tanácskozmányon. Két értekezés és két minta lecke olvastatott fel a gyűlésen, és élénk vita fejlődött ki az ifjusági egyesületek szervezése és vezetése kérdésében.

A színház kérdés úgy látszik most már mégis csak a megoldás küszöbén áll. A legutóbb tartott színügyi bizottsági ülésen ugyanis határozatba ment, hogy a Bányász Szálló hátsó termét fogja a közgyűlésnek a színház fölépítésének helyéül ajánlani. Ha a közgyűlés a javaslatot elfogadja, úgy nagyon valószínű, hogy a színház építéséhez már a kora tavasszal hozzáfognak. A színház 540 néző befogadására van kontemplálva s mintegy 100.000 koronába fog kerülni. Magát a szállodát egyelőre érintetlenül hagyják.

Visszaajándékozás. Özv. Spitznagel Ferencné 5 házrészjegyet ajándékozott vissza az Ipartestületnek, miért ezuton mond hálás köszönetet az — elnökség.

Hazafiságunknak gyászunkban is adózatunk. Magyar gyertyát, virágot, mécset, koszorút tegyünk Mindenszentekkor kedveseink sírjára. Erre kér mindenkit a Magyar Védő Egyesület.

Hírek az Ipartestületből. Ipart nyertek: László Károly borbély, Gergity Márton cipész, Krála József szabó, Mésner Béla szücs, Éder Kálmán mázoló, Egyed Lajos bognár, Halász Ferenc bognár, Bruszt és társa asztalos, Mäder Ádám harisnyakötő, Halpauer István kisközműves, Nagy Andor kárpitos, Kulisik Márton szücs.

Iparuk megszűnt: Prokop Máté szobafestő, Farkas Mihály kötélgyártó, özv. Krix Pálné kalapos, Busbach Péter borbély, Kereskedő János szabó, Feitinger István kerékgyártó, özv. Rác Lászlóné sütő és Farkas János borbély.

Apró hírek. *Jaszenovits* Benő magán-külőr ittas állapotban Moldoványi János korcsmájában akart tovább borozgatni, de hitelbe. Mivel Moldoványi nem volt hajlandó hitelezni, Jászenovits a nála volt kétszövű fegyverét Moldoványira fogta, hogy lelövi, *ha nem hitelez bort*, majd nagy bunkós botját emelte ütésre. Egy csendőr akadályozta meg abban, hogy fenyegetését be ne váltsa. Jászenovits Benőt zsarolás miatt feljelentették.

A furfangos figaró. Farkas János borbély üzleti berendezését zálogul adta Spitzer Sándornak, ki 160 korona kölcsönt vett fel Farkas részére, azzal a kikötéssel, hogy míg Farkas a 160 korona kölcsönét a Bajai Kereskedelmi és Iparbanknál le nem fizeti, addig az üzletét nem szabad eladnia. Farkas dacára annak, hogy Spitzerrel történt megállapodásukat írásba is foglalták a borbély üzletét eladta s így a 160 koronát Spitzernak kellett azt lefizetnie. Farkas úrnak *Rude* Ignác ékszerésszel is meggyűlik a baja, mert tőle 300 korona értékű ékszer vásárolt menyasszonyi ajándékkul, váltóra. Az ékszerek egy részét azonban zálogba tette s egy részét elmulatta, a váltó lejárt, nem fizetett, azt mondta, majd ha pénze lesz akkor fizet. Csalás büntette miatt feljelentést tettek ellene.

Bácsmegeye küldöttséggel képviselteti magát a Rákóczi ünnepélyen. A küldöttség három zászlóval fog megjelenni, melyeket diszmagyarban lovasok visznek 2—2 apród által vezetett és a vármegye színével diszitett lovakon. A küldöttség véglegesen megállapított névsora a következő: Fernbach Károly főispán vezetése mellett Schmausz Endre, dr. Balaton Gyula, Boberits Milán, Piukovits József, Matkovits Béla, Ungár Lajos, Kovács Huszka Ferenc, Klanszky Ferenc, Kiss Gyula, Márton Mátyás, Császár Péter, Eigl József, dr. Mikosévits Kanut, dr. Scultéty Ferenc, dr. Pávlovits Simon, Fernbach József, Fernbach Péter, Lányi Mór, Dobozy János, Fernbach Bálint.

A póttartalékosok kártalanítása. Jekelfalussy miniszter e hó 10-én leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, a tényleges szolgálatot teljesített póttartalékosok kártalanítása ügyében. Egyszersmind nyomtatványokat bocsájtott a hatóságok rendelkezésére, a melyek rovatait a miniszter utasításai szerint, kitöltve a miniszteriumhoz felterjesztendő. A kártalanítás összegét, amely fejenként és naponta egy korona hatvan fillért tesz ki, november elsején folyósítja a kormány.

Leányrablás. Lukácsev Marina regőcei szép leány látogatóban volt egy barátnőjénél. Mikor onnan távozott, elkísérte őt Raics Éva és Anna. Tereferével mentek végig az utca során, mikor egyszerre csak előttük terem

egy kocsit. A kocsiról leugrott Mihajlov Jusztin és Valajkov Vlada, ölbe kapják Lukácsev Marinát, kocsira dobják és széleseben elhajtottak. Elvitték az őrszállási orvos tanyájára, hol az egyikük béres. A leányt ott tartották másnap reggelig, amikor is sikerült megszöknie. Amikor a leány haza érkezett, első teendője volt feljelentést tenni a leányrabló legények ellen.

Segédszerkesztő: Wagner Antal.

Szerkesztői üzenetek.

Lucia. Örömmel üdvözljük munkatársaink sorában. Minél gyakrabban legyen szerencsénk. Üdv!

Paksi Hirlap. Hozzánk intézett bizalmas kérdésére a következő tanácsot adjuk: Kezdeknek kitűnő szolgálatot tesz *Milkó* Izidornak „*Uri emberek*“ c. könyve. (Budapest, Singer és Wolfner, 1899.) Böven elláthatja magát belőle *eredeti* tárcákkal. Ott van mindjárt a 28—35. oldalon levő, igen sikerült kis eszmefuttatás a „*comme il faut*“ — emberről. Skrupulusa ne támadjon, tette ezt már más is, egyebet is, mást is

NYILT-TÉR

Ezen rovatokban közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Reggeli egy pohár **ROHITSCHI** „**TEMPLOMFORRÁS**“ elött húgyhajtó hatású, étvágy gerjesztő, előmozdítja az anyagcserét. Styria forrás hatása ugyanaz, csak erősebb.

Nagybani raktár Magyarország részére:
Hoffmann József Budapest,
Báthory-utca 8.

Amatőr fényképező gépek és felszerelések raktára.
Telefon-szám 36.

IFJ. WAGNER ANTAL
KÖNYV-, ZENEMŰ ÉS PAPIRKERESKEDÉS
ZONGORA-RAKTÁR

LEGFINOMABB MAGYAR-
GYÁRTÁSÚ LEVÉLPAPIRÖSÖK:

„**ADRIA**“
„**RÁKÓCZI**“
„**EMKE.**“

A VILÁGHIRŰ SMITH PREMIER-
FÉLE AMERIKAI IRÓGÉPEK
KÉPVISELETE.

Halász Béla utóda cég

ajánlja dúsan felszerelt raktárát
mindennemű különlegességekben

nemez és selyem kalapokban,

selyem és szövet sapkákban.

Egyedüli elárúsítója a következő legelőkelőbb kalapgyárosoknak:

Quentzer Testvérek

cs. és k. kamarai szállítók,

Ita I. Heinrich,

Pless Vilmos,

Pelikan és Gyukits

cs. és kir. udvari kalap-gyárosok,
valamint a világhírű

Albertini E. cégnek.

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK -ruhákban
-kötényekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kivánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrásfy-út 33.

Fiókok: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

Másolat. 853/B. M. eln. számhoz.

A m. kir. pénzügyminiszter a kereskedelemügyi m. kir. miniszterrel egyetértőleg 1906. évi január hó 24-én 92081. 1905. sz. a. kelt rendeletével a koronaérték aranyérmei törvényes és forgalmi súlyának ellenőrzésére szolgáló súlymértekek és mérlegek utánhitelesítése tárgyában a következő hirdetményt adta ki:

Hirdetmény.

I. Általános határozatok.

A koronaérték aranyérmei törvényes és forgalmi súlyának ellenőrzésére szolgáló és az 1902. évi június hó 3-án 45530. sz. a. kiadott „Hirdetmény“-ben megállapított módon forgalomba bocsátott súlymértekekre és mérlegekre alkalmazott hitelesítő bélyeg érvényességi határideje már lejárván, ezek a súlyok és mérlegek „A koronaérték aranyérmei törvényes és forgalmi súlyának ellenőrzésére szolgáló súlymértekek és mérlegek készítése, hitelesítése és elárúsítása iránt“ 1900. évi 52400 sz. a. kiadott „Szabályzat“ II-ik fejezett G) pontja és III-ik fejezett E) pontja értelmében utánhitelesítendő.

A 10 és 20 koronás aranyérmek törvényes és forgalmi sulyának mérésére szolgáló sulyok a hitelesítési bélyeg érvényének megszűntével nem hitelesítettnek újból, hanem helyettük a budapesti IX. m. kir. állampénztárnál (fővám-palota) az 1902 évi 45530. sz. pénzügyminiszteri rendelettel megállapított áron (a 10 koronásnak megfelelő darabonként 35, a 20 koronásnak megfelelő darabonként 40 f-ért) újak szerzendők be.

A 10 és 20 koronás érmek törvényes és forgalmi sulyának mérésére szolgáló sulyok ezután is az 1902 évi 52400. számú „Szabályzat“-ban megállapított alakban hozatnak forgalomba, azzal a különbséggel, hogy a míg az 1902. évben beszerzett készlet tart, addig a készletben levő ily nemű sulyok megfelelő felülbélyegezéssel fognak elárúsíttatni. A felülbélyegezést az állami központi mérték-hitelesítő m. kir. bizottság végzi s bélyegzési jegynek a magyar szent koronát használja két csillag között, alája alkalmazván azon évek számát, a melyekben a sulyok használhatók.

A legközelebb kibocsátandó sulyok 1906. és 1907. évben lesznek használhatók. A felülbélyegezési jegy a sulyok alsó lapján alkalmaztatik.

A 10 és 20 koronás érmek sulyának mérésére szolgáló mérlegeknél az után-hitelesítési bélyeg az évszámból és hónap-számból áll, az utóbbi római számokkal jelölve. Az után-hitelesítés díja 80 f-rel állapíttatik meg, mely abban az esetben is fizetendő, ha a mérleg a hitelesítésre alkalmasnak nem találtatnék.

II. Az után-hitelesítés alkalmával a magán felek által követendő eljárás.

A magán felek aranymérlegeiket után-hitelesítés céljából, lehetőleg az eredeti csomagolásban, közvetlenül az állami központi mérték-hitelesítő m. kir. bizottságnak (Budapest, Köztemető-út 20/a. szám) küldik meg.

A fentebb megállapított hitelesítési díjon kívül a feleket az esetleg szükséges javítási, valamint a csomagolási és szállítási költségek is terhelik.

A pénzügyminiszterium fenhatósága alá nem tartozó oly közpénztárak, a melyek aranymérlegeiket és sulyaikat saját hitelük terhére szerezték be, ugyanazon elbánás alá esnek, mint a magán felek.

Budapest, 1906 évi január hó 24-én. A pénzügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök helyett: Popovits s. k. államtitkár.

12688. sz.

kig. 1906.

Fenti hirdetés a hirdetősi táblára kifüggesztendő és a „Bajai Független Ujság“-ban közzé teendő.

Baja, 1906 évi október hó 9-én tartott tanács ülésből.

Dr. Hegedűs Aladár
polgármester.

18174. sz.

kig. 1906.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t. c. 25 §-ának rendelkezéséhez képest a legtöbb adót fizető bizottsági tagoknak névjegyzéke minden évben kiigazítandó lévén, ezennel felhivatnak mindazok, kik Baja város területén élvezett jövedelemre kirovott egyenes állami adó után a városi legtöbb adótfizető bizottsági tagoknak 1907. évi lajstromába való felvételre magukat jogosítottaknak vélik, hogy az igazoló választmány által **folyó évi október hó 30-ik napján délután 4 órakor** a városi székház 2. számú tanácstermében tartandó ülésen a törvény által nyújtott jogok és kedvezmények iránti igényeiket szóval vagy írásban annál bizonyosabban előnterjeszszék, mert a kitűzött határidő utá

az 1907. évi névjegyzék az adóhivatali adatok alapján fog összeállíttatni.

Az adóhivatali kimutatás a főjegyzői hivatalban naponként délelőtt 9-11 óráig betekinthető.

Baja, 1906. évi október hó 21-én.

Dr. Hegedűs Aladár,
polgármester.

18031. szám.

kig. 1906.

Árlejtési hirdetés.

Az utcák és terek kőolajjal való világításának biztosítása végett a városi gazdasági hivatalban **1906. évi november 2-án délelőtt 11 órakor** alulirotnál betekinthető feltételek mellett árlejtés fog tartatni.

Baja, 1906. október 20

Weisz Nándor
tanácsnok.

TÖRÖK szerencséje ÖRÖK!

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **27 millió koronánál több nyereményt** fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyereményt és pedig:

kétszer a **600.000** koronás nagy jutalmat, a főnyereményt,

a legnagyobb **400.000** koronás főnyereményt,

tovább 5 à 100 000, 3 à 90 000, 3 à 80 000, 3 à 70 000, 4 à 60 000. Több 50 000, 40 000, 30 000, 25 000, 20 000, 15 000 és ezeken kívül számtalan 10 000, 5 000, 3 000, 2 000, 1 000, 500 koronás és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 19-ik új magyar osztálysorsjátékban

125.000 sorsjegyre 62500 pénznyeremény

jut és összesen **16 millió 457.000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki.

Legnagyobb nyeremény esetleg 1.000.000 korona,

továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200 000, 2 à 100 000, 2 à 90 000, 2 à 80.000, 2 à 70 000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 3 à 40.000, 3 à 30 000, 6 à 25 000, 9 à 20.000, 13 à 15.000, 44 à 10.000 korona és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

¹/₈ eredeti sorsjegy frt — **75.** vagy kor. **1.50**; ¹/₄ eredeti sorsjegy frt **1.50** vagy kor. **3.** —

¹/₂ „ „ „ **3.** — „ „ **6.** — ; ¹/₁ „ „ „ **6.** — „ „ **12.** —

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi november hó 4-ig

hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfogynak.

TÖRÖK A. és T^{SA}

Sürgönczim:
Törökék, Budapest.

BANKHÁZ R.-T. BUDAPESTEN.

Sürgönczim:
Törökék, Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Szervita-tér 3/a. — I. fiók: Váci-körút 4/a. — II. fiók: Teréz-körút 46/a.

III. fiók: Múzeum-körút 11/a.

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.